

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi

Viite Lausuntopyyntö VM162:00/2011

Lausunto kuntarakennelakiluonnoksesta

Kunta- ja palvelurakenteiden uudistaminen on välttämätöntä, jossa selviydymme muun muassa väestön ikääntymisestä johtuvista kasvavista palvelutarpeista niukkenevilla työvoima- ja taloudellisilla resursseilla. Uudistusten tavoitteena tulee olla palvelujen laadun ja saatavuuden turvaaminen yhdenvertaisesti ja kustannustehokkaasti.

Järkevän kunta- ja palvelurakenteen aikaansaamista edistää sen pohjautuminen mahdollisimman luonteviin asiointi- ja työssäkäyntialueisiin sekä luontaiseen aluerakenteeseen. Samalla kuntarakennelain sekä muiden uudistusta koskevien linjausten on huomioitava kuntien ja alueiden erityispiirteitä.

Kanta-Hämeessä on kolme selkeää seutukuntaa: Forssan, Hämeenlinna ja Riihimäen seudut. Kolminapaisena ja kompaktina maakuntana Kanta-Häme on palveluiden järjestämisen ja tuottamisen sekä päätöksenteon ja aluekehittämisen kannalta toimiva ja tasapainoinen kokonaisuus. Yhdyskuntarakenteellisesta eheyttä tukee maakuntaa halkovien kehittämiskäytävien (Helsinki-Hämeenlinna Tampere ja Helsinki-Forssa-Pori) vahvistaminen.

Kuntarakennelakiluonnoksessa asetetut selvityskriteerit koskisivat myös Kanta-Hämeessä käytännössä jokaista kuntaa. Valittavia kriteerejä tulisi selvitysprosessin sujuvuuden kannalta kuitenkin perustella tarkemmin palvelujen järjestämisen ja tuottamisen sekä kuntien elinvoimaisuuden vahvistamisen näkökulmasta esimerkiksi tutkimustuloksia hyödyntäen.

Kuntarakennelakiluonnos jättää jossain määrin avoimeksi sen, millä tavalla selvitysvelvollisuus on täytettävissä. Kun lakiluonnoksen mukaan "kunnan tulee yhdessä alueen muiden kuntien kanssa" laatia selvitys, tulisi selvitysvelvollisuus olla mahdollista täyttää myös esimerkiksi siten, että selvitys toteutettaisiin yhteystoiminnassa maakunnallisesti. Samalla riski selvitysalueiden ulkopuolelle jäävistä kunnista olisi vähäisempi.

Kuntarakennelakiluonnokseen sisältyvien määräaikojen osalta Hämeen liitto kiinnittää huomiota siihen, että sekä selvitysten että esitysten yhdistymisestä olisi oltava valmiina samaan aikaan eli 1.4.2014, jotta oikeus kuntien yhdistymisen taloudelliseen tukeen syntyisi. Käytännössä tällainen aikataulu on hyvin haasteellinen. Jo nyt on nähtävissä, että selvitykset pääsevät käytännössä liikkeelle vasta syksyllä 2013. Olisi tärkeää, että selvityksiä tehtäessä myös uuden kuntalain, valtionosuuslain ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan lain keskeinen sisältö olisi tiedossa.

Kuntarakennelakiluonnokseen sisältyvät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevat linjaukset antavat melko vähän eväitä arvioida maakunnallisestikaan sitä, miten sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja kuntarakennelakiluonnoksessa tavoiteltava kuntarakenne olisi yhteensovittavissa. Hämeen liitto pitää joka tapauksessa tarpeellisena sosiaali- ja terveyspalvelujen nykyistä tiiviimpää integraatiota. Tämä mahdollistamiseksi sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä vastaavien alueiden väestöpohjan on oltava riittävän suuri. Samalla yhteistyötä ja työnjakoa on voitavat toteuttaa alueellisten erityistarpeiden huomioimiseksi.

Hämeen liitto katsoo, että toimiva järjestelmä kuntasektorin tehtävien tasavertaiseen ja kustannustehokkaaseen sekä riittävän kansanvaltaiseen järjestämiseen edellyttää, että kuntien tehtävien ja kuntarakenteen lisäksi laajaa väestöpohjaa edellyttävissä tehtävissä selkeytetään ja kehitetään ylikunnallista hallintoa. Myös tämän olennaisen kokonaisuuden tulisi olla kuntauudistuksessa mukana.

Hämeen liitto viittaa lausuntonaan lisäksi Kunnallishallinnon rakenne -työryhmän selvityksestä sekä kuntauudistukseen liittyvistä muista uudistuksista 16.4.2012 antamaansa lausuntoon.

Hämeen liitto

Timo Reina
maakuntajohtaja

Matti Lipsanen
kehittämisjohtaja